

200 jaar koninkrijk – basisschool

Thema:

Van groot naar klein

Leeswijzer:

Tijdens de viering van het 200-jarig bestaan van ons koninkrijk (november 2013 – 2015) is er een lespakket voor basisscholen over dit thema. In dit lespakket wordt stilgestaan bij allerlei belangrijke gebeurtenissen uit deze 200 jaar. Bij elke gebeurtenis is een individuele opdracht gemaakt. De leerlingen moeten iets opzoeken, een tekst lezen of een filmpje kijken en daar vragen over beantwoorden. Deze opdracht kan individueel of in tweetallen worden gemaakt. Daarnaast is er bij elke gebeurtenis een groepsopdracht gemaakt. Dit is vaak een klassikale opdracht of een opdracht om in groepjes uit te voeren.

De gebeurtenissen zijn ingedeeld in vijf themalijnen. Dit is de themalijn 'Van groot naar klein.' Er zijn 5 gebeurtenissen aan dit thema gekoppeld. Op de volgende pagina is een korte inleiding van dit thema te vinden. Daarna volgen alle individuele opdrachten en groepsopdrachten per gebeurtenissen. Zie onderstaande inhoudsopgave.

Inhoudsopgave:

Pagina

- Inleiding thema
- 1. 1815: Nederland en België een Verenigd Koninkrijk
  - a. Individuele opdracht
  - b. Groepsopdracht
- 2. 1830/1839: België onafhankelijk
  - a. Individuele opdracht
  - b. Groepsopdracht
- 3. 1945/1949: Indonesië onafhankelijk
  - a. Individuele opdracht
  - b. Groepsopdracht
- 4. 1975: Suriname onafhankelijk
  - a. Individuele opdracht
  - b. Groepsopdracht
- 5. 2010: Opheffing Antillen
  - a. Individuele opdracht
  - b. Groepsopdracht

Inleiding thema

Nederland in haar huidige vorm bestaat nog niet zo heel erg lang. Bij dit onderdeel leren leerlingen dat België bij Nederland heeft gehoord toen we een koninkrijk werden. De Belgen waren hier niet onverdeeld blij mee en besloten zich in 1830 af te scheiden. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de onafhankelijkheid van de Nederlandse koloniën; Indonesië en Suriname. Nederland heeft deze koloniën geruime tijd gehad en ze pas redelijk laat – halverwege de 20ste eeuw- opgegeven. Het Nederlandse grondgebied is door de jaren heen steeds meer afgenomen. Er zijn nu alleen nog enkele bijzondere gemeenten op afstand: Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

1815: Nederland en België een Verenigd Koninkrijk

Individuele opdracht

Werkblad: Topografie van Nederland in 1815

Korte omschrijving werkvorm

De leerlingen krijgen een kaart van het Verenigd Koninkrijk in 1815 te zien. Ze moeten deze kaart bestuderen en er een aantal vragen over beantwoorden.

Leerdoel

De leerlingen leren dat Nederland in 1815 een stuk groter was dan dat het nu is. Ze vergelijken de situatie van toen met de situatie van nu. Deze les past goed bij topografie.

Duur

15 minuten

Handleiding

1. U kopieert voor alle leerlingen het werkblad.
2. U laat de leerlingen individueel of in tweetallen het werkblad maken.
3. Na afloop bespreekt u klassikaal de antwoorden.

Werkblad:

Hierboven zie je de kaart van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden tussen 1815 en 1830. Nederland zag er toen nog heel anders uit. Wat zijn de overeenkomsten en wat is het verschil met het Nederland van nu?

Bekijk de kaart en beantwoord de vragen:

1. Het Verenigd Koninkrijk bestaat nu niet meer. Nu zijn het drie verschillende landen. Welke landen zijn dat?
2. Hoeveel provincies had Nederland tussen 1815 – 1830?
3. Welke provincies hebben we nu nog steeds in Nederland?
4. Er staat één provincie op de kaart die nu uit twee provincies bestaat. Welke provincie is dat?
5. Nederland heeft nu 12 provincies. Eén van de twaalf provincies die we nu hebben is nog helemaal niet te zien op de kaart. Hoe kan dat?
6. Welke twee landen liggen er op deze kaart en oosten van Nederland?
7. Hoe heet het land dat nu ten oosten van Nederland ligt?
8. Nu horen Nederland, België en Luxemburg niet meer bij elkaar. Er bestaat echter nog wel een woord voor de drie landen samen. Welk woord is dat?

Antwoordblad:

Verenigd Koninkrijk met daarop alle provincies.

Antwoorden:

1. Nederland, België en Luxemburg.
2. 18 (met Luxemburg meegerekend, was officieel geen provincie, maar personele unie)
3. Friesland, Groningen, Drenthe, Overijssel, Gelderland, Limburg, Noord-Brabant, Utrecht, Zeeland.
4. Holland. Dat is nu Noord-Holland en Zuid-Holland.
5. Flevoland, want daar was in 1815 nog zee.
6. Hannover en Pruisen
7. Duitsland
8. De Benelux

Doe-opdracht: Herken de provincie

Korte omschrijving werkvorm

U leest bij elke provincie een aantal kenmerken voor. De leerlingen raden om welke provincie het gaat.

Leerdoel

De leerlingen leren dat het Nederland van nu 12 provincies heeft. Ook al vormen de provincies één land, elk provincie heeft nog steeds zijn eigen kenmerken.

Duur

15 minuten

Handleiding

1. U vraagt de leerlingen om een leeg blaadje te pakken en daar 1 t/m 12 op te schrijven. U leest nu per provincie een feit en een interessant weetje voor.
2. De leerlingen schrijven op welke provincie zij denken te herkennen.
3. Vervolgens bespreekt u klassikaal de antwoorden.

Wat weet jij van onze provincies?

Koppel de juiste provincies aan de volgende woorden:

Feitjes

1. In deze provincie willen veel mensen een lied van Guus Meeuwis als volkslied. (Noord-Brabant)
2. Deze provincie bestaat nog maar sinds 1986. (Flevoland)
3. Deze provincie grenst aan twee landen. (Limburg)
4. In deze provincie is al jaren onenigheid over de Hedwigepolder. (Zeeland)
5. In deze provincie doet al jaren de Fryske Nasjonale Partij mee aan de verkiezingen. (Friesland)
6. Deze provincie heeft als hoofdstad Arnhem. (Gelderland)
7. In deze provincie ligt de streek Twente. (Overijssel)
8. In deze provincie ligt de hoofdstad van Nederland. (Noord-Holland)
9. In deze provincie staat de Eerste Kamer. (Zuid-Holland)
10. In deze provincie staat het paleis Soestdijk. (Utrecht)
11. In deze provincie wonen de minste mensen per vierkante kilometer. (Drenthe)
12. Deze provincie wordt ook wel Stad en Ommelanden genoemd. (Groningen)

Weetjes

1. Hier schaatsen we de Elfstedentocht. (Friesland)
2. De hoofdstad van deze provincie is genoemd naar ingenieur Lely. (Flevoland)
3. Zangeres Ilse de Lange komt hier vandaan. (Overijssel)
4. In deze provincie ligt Nationaal Park de Hoge Veluwe. (Gelderland)
5. Hier schijnt het vaakst de zon. (Zeeland)
6. De grootste haven van Europa ligt in deze provincie. (Zuid-Holland)
7. Uit deze provincie komen Nick en Simon. (Noord-Holland)
8. Deze provincie is beroemd door de hunebedden. (Drenthe)
9. Deze provincie is het kleinst. (Utrecht)
10. In deze provincie zijn Geert Wilders en Jolande Sap geboren. (Limburg)
11. Voetballer Arjen Robben komt hier vandaan. (Groningen)
12. Hier kun je naar de Efteling. (Noord-Brabant)

Wat weet jij van onze provincies?

Koppel de juiste provincies aan de volgende woorden:

Feitjes

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.

Weetjes

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.

1830 - 1839: België onafhankelijk

Individuele opdracht: 'Het verlies van België'

Korte omschrijving werkvorm

De leerlingen lezen een tekst over de afscheiding van België. Bij de tekst staan een aantal leesvragen. Door de vragen te beantwoorden leren de leerlingen op hoofdlijnen wat er tussen 1830 en 1839 heeft plaatsgevonden tussen België en Nederland.

Leerdoel

De leerlingen leren dat België onafhankelijk wilde worden, maar dat koning Willem I niet zomaar een deel van zijn koninkrijk wilde opgeven.

Duur

15 minuten

Handleiding

1. U geeft de leerlingen elk een werkblad met de tekst en de leesvragen.
2. U vraagt de leerlingen om de tekst te lezen en de vragen te beantwoorden.
3. Na afloop bespreekt u de vragen klassikaal.

Werkblad: 'Het verlies van België'

Tekst

Een nieuw land

In 1813 is Willem I koning geworden van Nederland. België hoorde toen ook bij Nederland. We noemden dit nieuwe land het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden. De hoofdstad van dit land was Brussel.

Niet iedereen in het zuidelijke deel van Nederland (België dus) was blij met het nieuwe land. Ze wilden helemaal niet bij Nederland horen. Belangrijke personen hadden zelfs tegen gestemd, maar daar luisterde de koning niet naar. En de andere landen in Europa ook niet. Wel bepaalden ze dat de koning het noordelijke of het zuidelijke deel niet mocht voortrekken.

Waarom wilden de Belgen niet bij Nederland horen?

De Belgen waren over een paar dingen ontevreden. Twee voorbeelden:

- Veel mensen in België waren katholiek. De koning was protestants, net als veel mensen in het noorden. De koning was niet aardig voor de katholieken.
- In België spraken veel mensen Frans. De koning was tegen de Franse taal. Hij besloot daarom dat alle belangrijke mensen in Vlaanderen Nederlands moesten leren.

België komt in opstand

De Belgen worden steeds bozer op de koning. In 1830 breken er in Brussel rellen uit. De Belgische vlag (rood, geel, zwart) komt te voorschijn. De Belgen willen een eigen land worden met een eigen koning. Ze vormen al een voorlopige regering.

Koning Willem I is koppig

Koning Willem I is het hier niet mee eens. Hij wil vechten voor zijn Koninkrijk. Hij stuurt een leger. Een aantal dagen werd er gevochten in de straten van Brussel. We noemen dit ook wel de 10-daagse veldtocht. Het leger van koning Willem I was sterk en versloeg de opstandelingen. Maar dan stuurt Frankrijk een leger om de opstandelingen in België te helpen. Willem I verliest de strijd.

De koning treedt af

De grote Europese landen keurden de onafhankelijkheid van België al snel goed. Maar Willem I had zijn hakken in het zand gezet. Het duurde negen jaar voordat hij het verlies van België zou accepteren. Het Nederlandse volk begrijpt hem dan niet meer. Ze vinden het helemaal raar als hij vervolgens wil trouwen met een Belgische gravin. Willem I moet aftreden, vinden de Nederlanders. In 1840 treedt hij af en wordt hij opgevolgd door zijn zoon Willem II.

Werkblad: 'Het verlies van België'

Opdracht:

1. Welke stad is in 1813 de hoofdstad van ons land?
2. Wat mag de koning niet doen van andere Europese landen?
3. Waarom zijn de Belgen ontevreden (noem minstens twee redenen)?
4. Wanneer breken er rellen uit?
5. Koning Willem I is koppig en hij stuurt in 1831 een leger naar de opstandelingen. Hoe lang duurt de veldtocht?
6. Welk land komt de opstandelingen te hulp?
7. Wanneer accepteert Koning Willem dat België een onafhankelijk land is met een eigen koning?
8. Waarom vindt het volk het raar dat Koning Willem I met een Belgische gravin wil trouwen?
9. In welk jaar treedt koning Willem I af?

Antwoordblad: 'Het verlies van België'

1. *Brussel*
2. *Het noorden of het zuiden voortrekken.*
3. *De koning is niet aardig voor katholieken.
Ze mogen geen Frans meer spreken.*
4. *In 1830*
5. *10 dagen*
6. *Frankrijk*
7. *In 1839*
8. *Omdat hij al jarenlang ruzie heeft met de Belgen*
9. *1840*

Groepsopdracht: België of Nederland-quiz

Korte omschrijving werkvorm

U speelt met de leerlingen een quiz. De werkvorm is gebaseerd op het spelletje Ren-je-rot. Er zijn drie antwoordmogelijkheden: A) België, B) Nederland of C) België en Nederland. De leerlingen zijn verdeeld in teams. U geeft steeds een stelling en de teams moeten bepalen wat het goede antwoord is.

Leerdoel

De leerlingen weten dat België en Nederland niet meer bij elkaar horen, maar qua staatsvorm wel veel op elkaar lijken.

Duur

15 minuten

Handleiding

1. Verdeel de klas in een aantal teams. Elk team geeft u drie lege A4-tjes waarop zij zelf groot A) België, B) Nederland of C) België en Nederland schrijven.
2. U leest een stelling voor en geeft daarbij drie mogelijke antwoorden: A, B of C. Eén van deze antwoorden is goed, de andere twee zijn fout. Na het voorlezen van de stelling en de antwoorden geeft u de teams tien seconden de tijd om te overleggen. Op uw teken steekt elk team een A, een B of een C in de lucht.
3. U geeft de teams die het juiste antwoord hebben gegeven een punt. Vervolgens licht u kort het juiste antwoord toe of vraagt één van de leerlingen om een toelichting.

Stellingen:

- Dit land heeft een koningshuis (België en Nederland)
- Dit land heeft als hoofdstad Amsterdam (Nederland)
- In dit land worden drie officiële talen gesproken (België)
- Dit land heeft een minister-president (Nederland)
- Dit land heeft elf miljoen inwoners (België)
- Dit land grenst aan Frankrijk (België)
- Dit land ligt ten westen van Duitsland (België en Nederland)
- Dit land heeft een koning (België)
- Dit land ligt in Europa (België en Nederland)
- Dit land is een democratie (België en Nederland)
- Dit land heeft het Wilhelmus als volkslied (Nederland)
- Dit land heeft een eerste minister (België)
- In dit land vergadert het Europees Parlement (België)
- Dit land grenst aan de Noordzee (België en Nederland)
- Dit land heeft twaalf provincies (Nederland)

1945 - 1949: Indonesië onafhankelijk

Individuele opdracht

Werkblad: Puzzel over Indonesië

Korte omschrijving van de werkvorm

De leerlingen lezen een korte tekst over Indonesië. Daarna maken ze een puzzel. Een deel van de antwoorden voor de puzzel kunnen ze uit de tekst halen.

Leerdoel

De leerlingen weten dat Indonesië een kolonie van Nederland is geweest.

Duur

20 minuten

Handleiding

1. U geeft de leerlingen elk een werkblad met de tekst en de leesvragen.
2. U vraagt de leerlingen om de tekst te lezen en de vragen te beantwoorden.
3. Na afloop bespreekt u de vragen klassikaal.

Werkblad: Puzzel over Indonesië

Opdracht:

Je gaat een puzzel maken over Indonesië. Lees eerst goed onderstaande tekst! Hier staan een aantal antwoorden in verstoep.

Van Nederlands-Indië naar Indonesië

Indonesië is een land in Azië. Dit land speelt een belangrijke rol in de geschiedenis van Nederland. Vanaf 1600 vaart Nederland met schepen naar allerlei landen. Ook naar Indonesië. De Nederlanders kopen daar onder andere specerijen en koffie. Ze verkopen de specerijen en koffie in Europa en verdienen daar veel geld mee.

In 1815 wordt Nederland de baas in Indonesië. We gaan het Nederlands-Indië noemen en het land hoort nu officieel bij Nederland. Dat heet een kolonie. Indische boeren worden gedwongen om allerlei producten te verbouwen die per schip naar Nederland kunnen worden vervoerd. De Nederlanders in Nederlands-Indië zijn heel rijk en wonen in grote huizen. De Indonesiërs zijn bedienden.

In 1942 breekt ook in Nederlands-Indië de Tweede Wereldoorlog uit. Het land wordt bezet door de Japanners. Alle Nederlanders worden opgesloten in kampen. Als in 1945 de oorlog afgelopen is, gaan de Japanners weer weg. De Indonesiërs willen nu graag een eigen land worden. Geen Japanners meer en ook geen Nederlanders meer. Twee Indonesiërs, Soekarno en Hatta, grijpen hun kans. Ze roepen de onafhankelijkheid uit.

Nederland is het hier niet mee eens. Er gaan soldaten naar Nederlands-Indië om de orde te herstellen. Er wordt een paar jaar gevochten. Bij deze gevechten gaan veel mensen dood. Andere landen willen dat Nederland stopt met vechten. Op 27 december 1949 geeft Nederland de strijd op. Indonesië is een zelfstandig land.

Werkblad: Puzzel over Indonesië

	1.									
2.										
		3.								
			4.							
5.										
				6.						
	7.									

Puzzel over Indonesië

Antwoord Puzzel

	1.	S	O	E	K	A	R	N	O	
2.	O	O	R	L	O	G				
		3.	S	O	L	D	A	T	E	N
			4.	K	O	F	F	I	E	
5.	J	A	P	A	N					
				6.	I	N	D	I	E	
	7.	A	Z	I	E					

1. Twee Indonesiërs spelen een belangrijke rol bij de onafhankelijkheidsstrijd. De één heet Hatta. Hoe heet de andere?
2. In 1942 breekt de Tweede Wereld..... uit.
3. Na 1945 stuurt Nederland ..... naar Indonesië om de orde te herstellen.
4. Nederland haalt uit Indonesië onder andere specerijen en .....
5. Welk land bezet in 1942 Indonesië?
6. Hoe noemen de Nederlanders Indonesië vanaf 1815? Nederlands-.....
7. In welk continent ligt Indonesië?

Antwoord: Indonesië was een .....

Groepsopdracht: Specerijen raden

Korte omschrijving van de werkvorm

Nederland haalde veel producten uit Indonesië, waaronder veel specerijen. In deze opdracht gaan leerlingen zich verdiepen in verschillende soorten specerijen.

Leerdoel

De leerlingen leren wat specerijen zijn en welke specerijen we onder andere uit Indonesië haalden.

1. Nootmuskaat
2. Foelie
3. Kruidnagel
4. Kaneel
5. Peper
6. Kerrie

Duur

10 minuten

Handleiding

1. U laat de leerlingen 6 plaatjes zien van verschillende specerijen.
2. U laat de leerlingen raden welke specerijen dit zijn.

1975: Suriname onafhankelijk

Individuele opdracht

Werkblad: Vragen bij film

Korte omschrijving werkvorm

De leerlingen bekijken een kort filmpje van SchoolTV, genaamd 'Nederland stopt slavernij'. Na afloop van het filmpje stelt u een aantal kijkvragen aan de klas. Zo herhaalt u wat aan bod is geweest in de film.

Leerdoel

De leerlingen weten dat Nederland tussen 1621 en 1863 veel aan slavenhandel heeft gedaan. In 1863 is Nederland hiermee gestopt. Deze werkvorm pas goed bij het venster 'slavernij' uit de geschiedenis canon.

Duur

15 minuten

Bron

Filmpje 'Nederland stopt de slavernij'.

Url: http://www.schooltv.nl/beeldbank/clip/20051221_slavernij03

Duur: 02:01 minuut

Handleiding

4. U laat via het smartboard of computer met beamer het filmpje zien van SchoolTV.
5. Vraag de leerlingen om goed op te letten, want achteraf gaat u een aantal vragen stellen.
6. Stel na afloop van de film de kijkvragen aan de leerlingen.

Antwoorden Kijkvragen:

1. Waar haalde Nederland vooral veel slaven vandaan?
West-Afrika
2. Naar welk land brachten de Nederlanders veel slaven?
Suriname
3. Waar werden veel slaven aan het werk gezet?
Op plantages
4. Hoe noemen we slaven die zijn gevlucht – en dus weer vrij zijn?
Marrons
5. Wat deden de slaven uit protest?
Plantages in brand steken
6. Op een gegeven moment wilden een paar landen stoppen met slavenhandel. Hoorde Nederland bij deze landen?
Nee
7. Wanneer stopte Nederland wel met slavenhandel?
Op 1 juli 1863
8. Wat wordt bedoeld met dat dit 'een zwarte bladzijde' in onze geschiedenis is?
Dat het niet iets is om trots op te zijn. Het is heel erg dat dit Nederland dit heeft gedaan.

Suriname onafhankelijk

Werkblad: kijkvragen

Kijkvragen:

Opdracht: je gaat een film kijken over de Nederlandse slavenhandel. Beantwoordt na de film de vragen op dit werkblad.

1. Waar haalde Nederland vooral veel slaven vandaan?
2. Naar welk land brachten de Nederlanders veel slaven?
3. Waar werden veel slaven aan het werk gezet?
4. Hoe noemen we slaven die zijn gevlucht – en dus weer vrij zijn?
5. Wat deden de slaven uit protest?
6. Op een gegeven moment wilden een paar landen stoppen met slavenhandel. Hoorde Nederland bij deze landen?
7. Wanneer stopte Nederland wel met slavenhandel?
8. Wat wordt bedoeld met dat dit ‘een zwarte bladzijde’ in onze geschiedenis is?

Groepsopdracht: Maak je eigen vlag

Korte omschrijving van de werkvorm

De vlag en het wapen van Suriname kennen veel symboliek. Ze vertellen iets over de geschiedenis van Suriname. U vertelt de leerlingen iets over de vlag en het wapen van Suriname. Daarna geeft u de leerlingen de opdracht om een vlag te ontwerpen voor de school. Ze moeten proberen om in deze vlag ook veel symboliek te stoppen.

Leerdoel

De leerlingen weten dat Suriname lange tijd een Nederlandse kolonie is geweest, maar nu onafhankelijk is. Ook weten ze dat een vlag en een wapen veel symboliek kunnen hebben.

Duur

30 minuten

Handleiding:

1. U laat op het smartboard of via de beamer de vlag en het wapen van Suriname zien.
2. Aan de hand van de vlag en het wapen vertelt u iets over de geschiedenis van Suriname. U kunt hiervoor de achtergrondinformatie in dit document gebruiken. U legt de leerlingen ook uit wat symboliek is.
3. Vraag nu aan de leerlingen om in groepjes van ongeveer vier leerlingen op een groot vel een eigen vlag te ontwerpen voor de school. De vlag moet symbool staan voor de school. Aan de vlag moet je dus iets kunnen zien over (de geschiedenis van) de school.
4. Nu gaan de leerlingen in groepjes creatief aan de slag.
5. Na ongeveer 20 minuten laat u de verschillende groepjes de vlaggen aan elkaar presenteren.

Achtergrondinformatie voor de leerkracht:

Vlag van Suriname

De vlag van Suriname is sinds 1975 de officiële vlag. Sinds 1975 is Suriname onafhankelijk. De huidige vlag kent veel symboliek.

Groen symboliseert de vruchtbaarheid van Suriname, daarnaast verbeeldt het de hoopvolle verwachting van het nieuwe Suriname. Het wit symboliseert gerechtigheid en vrijheid.

Rood staat voor progressiviteit, het streven van de natie om zich te blijven inzetten voor vernieuwing van de samenleving. De gele ster symboliseert de eenheid, opoffering, eensgezindheid en de gerichtheid op een gouden toekomst.

Wapen van Suriname

Het wapen van Suriname bestaat uit een schild, met aan weerszijden een indiaan. Op de wimpel staat 'Justitia, Pietas, Fides' (gerechtigheid, vroomheid, trouw). Het wapen is in 1975 - toen Suriname onafhankelijk werd - ingesteld. Bepaalde elementen uit het oude, niet officiële, wapen zijn overgenomen, zoals de spreuk en het schip.

Het zeilschip symboliseert de geschiedenis van Suriname, waarin slaven per schip uit Afrika naar Suriname werden vervoerd.

De Palmboom staat voor het heden en gerechtigheid.

De vijfpuntige ster in de groene ruit symboliseert de vijf continenten waar de inwoners van Suriname vandaan zijn gekomen: Afrika, Amerika, Australië, Azië en Europa. De schilddragers symboliseren de oorspronkelijke bewoners van het gebied. De groene ruit is een diamant en stelt een hart voor.

2010: Opheffing Antillen

Schrijfo opdracht: Maak een volkslied

Korte omschrijving van de werkvorm

Leerdoel

Een volkslied zegt veel over het land en zijn cultuur. U vertelt de leerlingen over het Antilliaanse volkslied en het Nederlandse volkslied. Daarna schrijven de leerlingen een nieuw couplet van het Wilhelmus met aandacht voor de voormalige Antillen.

Duur

30 minuten

Wat doet de docent?

Stap 1

Deel de opdracht uit. Eventueel kunt u de volksliederen laten horen.

Stap 2

Besprek de antwoorden van de leerlingen. Eventueel kunt u de leerlingen hun couplet laten zingen.

Wat doen de leerlingen?

Zie werkblad

Handleiding:

U laat op het smartboard of via de beamer het volkslied van de Antillen en van Nederland zien en horen.

1. Aan de hand van het volkslied heeft u het over de geschiedenis van de Antillen.
2. Vraag nu aan de leerlingen om in groepjes van ongeveer vier leerlingen op een groot vel een nieuw couplet te schrijven voor ons volkslied, met daarbij aandacht voor de voormalige Antillen.
3. Nu gaan de leerlingen in groepjes aan de slag.
4. Na ongeveer 20 minuten laat u de verschillende groepjes de volksliederen aan elkaar presenteren.

Praktische tips/ Wat te doen als...

Schrijf een extra couplet van het Wilhelmus met aandacht voor de Antillen. Wat vind jij dat er in het volkslied hoort?

Werkblad: Maak een volkslied

Vragen:

1. Lees allebei de volksliederen. Waar gaan ze over?
2. Schrijf een extra couplet voor het Wilhelmus dat gaat over de Antillen.

Volkslied Nederlandse Antillen

De Nederlandse Antillen was tot 10 oktober 2010 zes eilanden die één land binnen het Koninkrijk der Nederlanden waren. In 1986 werd Aruba een onafhankelijk land binnen het Koninkrijk. In 2010 werden Sint Maarten en Curaçao onafhankelijke landen binnen het Koninkrijk. Saba, Sint Eustatius en Bonaire als speciale gemeenten werden opgenomen bij Nederland. In 1996 werd er een prijsvraag uitgeschreven om een volkslied te schrijven voor de Nederlandse Antillen. De 17-jarige Zahira Hilliman-Marmar uit Sint Maarten won de prijsvraag met haar in het Engels geschreven lied.

Antilliaans volkslied

*Our islands in the sea, like gems they seem to be,
outstanding from a golden crown of blissful royalty.
Though their people and their cultures colorful may seem,
they yet uniquely blend to be just one family.*

So we, your people raise our voice in love and unity

*Dear Netherlands Antilles, so beautiful to me.
I'm proud to be a part of you, a patriot I shall be.
Yes Netherlands Antilles, I pledge my loyalty,
To you always will be true; I say may God bless you.*

*So blessed with sunny skies and clear welcoming seas,
each island like a link that forms this chain of unity.
May differ in our language, yet meet on common ground,
When some say "Sweet Antilles", some say "Dushi Antia ta".
Yes, proud are we to be identified with you,
dear Netherlands Antilles, to you we will be true.
So we declare and vow, with dignity and love,
Our nation we will always serve, may God keep us as one.*

Vertaling:

Onze eilanden in de zee, lijken als edelstenen,
van een gouden kroon van gelukzalig koningschap
Al zijn de mensen en hun culturen van alle kleuren
Ze worden vermengd tot een familie,

Wij, je volk, verheffen onze stem in liefde en eenheid

Dierbare Nederlandse Antillen, zo mooi voor mij,
Ik ben trots een deel van jou, patriot te zijn,
Ja, Nederlandse Antillen ik zweer mijn trouw
Ik zal je altijd trouw zijn; moge god je zegenen

Gezegend met zon en een heldere zee
Is elk eiland een onderdeel van een keten van eenheid
Verschillend van taal, maar ontmoeten elkaar
Sommigen zeggen "Sweet Antilles" en anderen "Dushi Antia ta".
Ja, we zijn trots bij jou te horen,
Dierbare Nederlandse Antillen we zullen je altijd trouw zijn
Zo verklaren en beloven wij, met respect en liefde,
We zullen altijd ons land dienen, moge god ons bij elkaar houden.

Nederlandse Volkslied

Het Nederlandse Volkslied is het oudste volkslied ter wereld. De tekst is waarschijnlijk geschreven door Marnix van Sint-Aldegonde tijdens de Nederlandse opstand tegen de Spanjaarden tussen 1568 en 1572. Het volkslied gaat over de strijd van Willem van Oranje tegen de Spaanse overheersing. Vanaf 1932 is het Wilhelmus het officiële volkslied van Nederland. Meestal worden het eerste en het zesde couplet gezongen.

Wilhelmus

Wilhelmus van Nassouwe
ben ik, van Duitsen bloed,
den vaderland getrouwe
blijf ik tot in den dood.
Een Prinse van Oranje
ben ik, vrij onverveerd,
den Koning van Hispanje
heb ik altijd geëerd.

Mijn schild ende betrouwen
zijt Gij, o God mijn Heer,
op U zo wil ik bouwen,
Verlaat mij nimmermeer.
Dat ik doch vroom mag blijven,
Uw dienaar t'aller stond,
de tirannie verdrijven
die mij mijn hart doorwondt.

Groepsopdracht: Afschaffing slavernij uitbeelden

Korte omschrijving van de werkvorm

Sinds 2002 staat in het Oosterpark in Amsterdam het Nationaal Monument Slavernijverleden. Op 1 juli 1863 schafte Nederland, als één van de laatste Europese landen, de slavernij af. Elk jaar op 1 juli wordt bij dit monument het slavernijverleden van Nederland herdacht. Met de leerlingen bekijkt u dit monument (foto). Ze denken na over de betekenis van het monument en ontwerpen vervolgens zelf een monument.

Leerdoel

De kinderen kennen de betekenis van dit monument en denken zelf na over hoe je de afschaffing van de slavernij kunnen uitbeelden.

Duur

30 minuten

Handleiding

1. U laat aan de klas een foto van het slavernijmonument zien. Bespreek klassikaal de betekenis van dit monument. Laat de leerlingen meedenken.
2. Maak vervolgens groepjes van elk ongeveer vier leerlingen. Elk groepje gaat nu zelf bedenken hoe zij de afschaffing van de slavernij willen uitbeelden. Ze maken een tekening van hun eigen monument.
3. Tenslotte laat u alle groepjes de tekeningen aan elkaar presenteren.

Uitleg bij monument

Het Slavernijmonument is gemaakt door Erwin de Vries in 2002.

Het monument bestaat uit drie delen: het verleden, het heden en de toekomst.

Verleden: Achteraan gebogen mensen die met kettingen aan elkaar vastzitten. Dit staat voor de slechte manier waarop slaven werden behandeld.

Heden: In het midden wil de kunstenaar laten zien hoe een muur van weerstand doorbroken wordt.

Toekomst: Het grote beeld vooraan staat voor vrijheid en het verlangen naar een betere toekomst.